

Concursul Multidisciplinar **BOLYAI FARKAS** Tantárgyverseny,
Concursul național al liceelor cu predare în limba maghiară
Magyar tannyelvű középiskolák országos vetélkedője

Concursul de geografie Teleki Sámuel Földrajzverseny
Geografie umană - Társadalomföldrajz
2014. május 10

Feladatlap

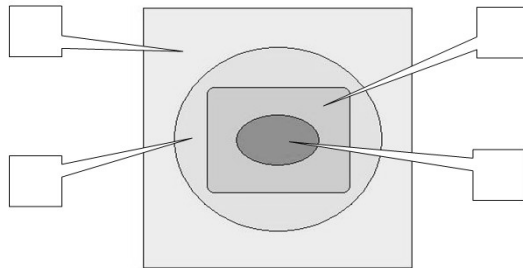
Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	NÉV	ALÁÍRÁS
JAVÍTÓBIZOTTSÁG ELNÖKE		
JAVÍTÓBIZOTTSÁG ALELNÖKE Társadalomföldrajz tagozat		

Utasítás

- Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!
- A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!
- A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!
- A feladatlapon javítani, átírni, radirozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!
- A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 100, hivatalból 10 pont jár.
- Piszkozatként a lap hátoldalát használhatjátok.

I. Az ábrán egy elképzelt nagyváros szerkezete látható, a képek pedig egy-egy jellegzetes városrészt ábrázolnak. Nevezd meg a jellemző képek alapján az egyes városöveket, majd írd az egyes képek sorszámát az ábra megfelelő helyére mutató négyzetbe!

A

B

C

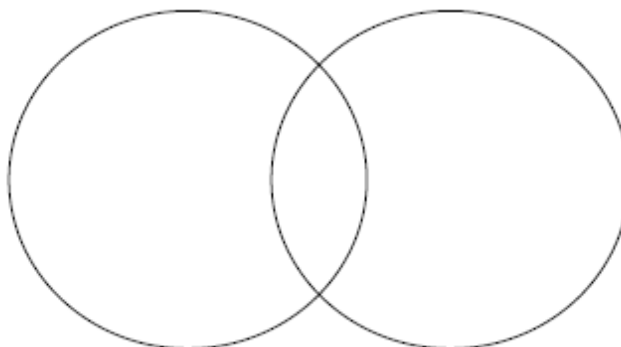
D

Összesen: 8 pont	
------------------	--

II. Csoportosítsd a falvakra illetve a tanyákra vonatkozó megállapításokat! Írd a megállapítások sorszámát a halmazábrába a megfelelő helyre!

Tanyák

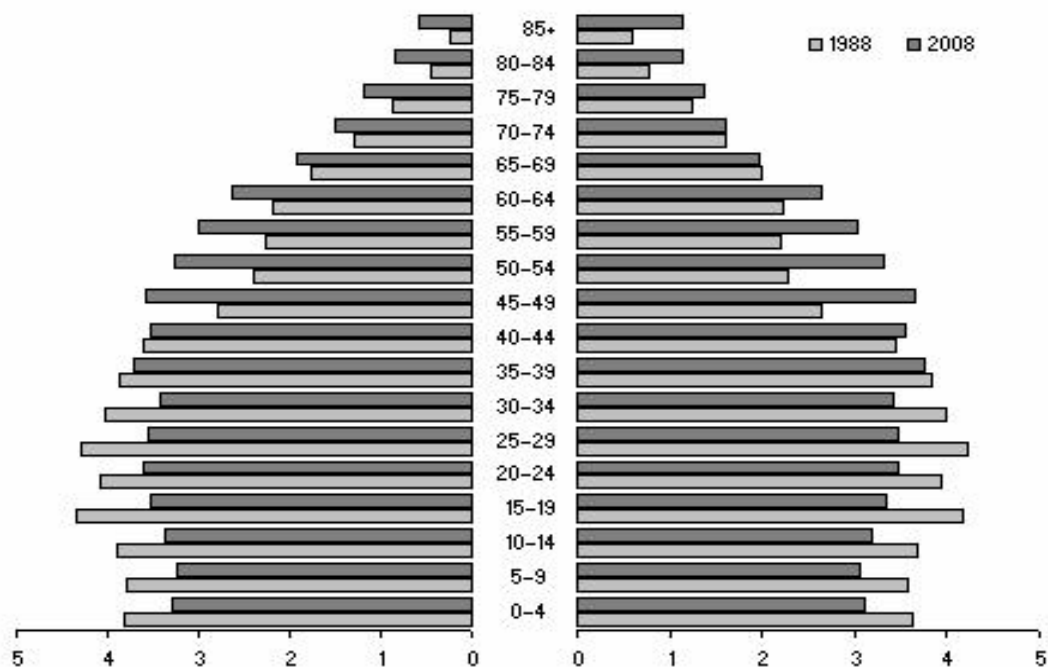
Falvak

1. Állandó települések.
2. Magányos települések.
3. Csoportos települések.
4. Lakóik hagyományosan főként a mezőgazdaságban dolgoznak.
5. Alaprajzuk szerint lehetnek pl. szabálytalan halmaz, vagy egy utcás szerkezetűek.
6. Népességszámuk szerint csoportosíthatóak.
7. Bár elszigeteltségük csökkent, ma is jellemző rájuk a munkahely és a lakóhely térbeli összekapcsolódása.

Összesen: 7 pont

III. Az alábbi diagram Ausztrália népességének korösszetételét ábrázolja. Tanulmányozza az ábrát, és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

a) Hogyan alakult a születési arány az utóbbi 20 évben az országban? Húzza alá a megfelelő választ!

csökkent

nem változott

nőtt

0,5 pont

b) Hasonlítsa össze a kontinensnyi méretű országban a nők és a férfiak születéskor várható átlagos élettartamát 2008-ban! Tegye ki a megfelelő relációs jelet! ($>$, $<$, $=$)

A férfiak születéskor várható
átlagos élettartama

--

A nők születéskor várható
átlagos élettartama

0,5 pont

c) 2008. december 31-én az ország lakossága 22 000 000 fő volt. Számítsa ki, hogy hozzávetőlegesen hány főből állt ekkor a nők 55–59 éves korcsoportja! *A számítást itt végezd el!*

A nők lélekszáma: fő

3 pont

d) Milyen típusú társadalom képe kezd kirajzolódni a korfa alakja alapján Ausztráliában a XXI. század elején?

.....

0,5 pont

Összesen: 4,5 pont

IV. Old meg a mezőgazdasággal kapcsolatos feladatot!

Döntsd el, hogy az alábbi állítások melyik gazdálkodási formára, módra vonatkoznak! Írd a megfelelő betűjelet a megállapítások sorszáma elé!

- A) csak az extenzív mezőgazdaságra vonatkozik
- B) csak az intenzív gazdálkodásra vonatkozik
- C) az állítás mindkét gazdálkodási formára vonatkozik
- D) az állítás egyik mezőgazdasági formára sem vonatkozik

	1. Más néven külterjes mezőgazdaságnak is nevezik.
	2. Fejlett gazdaságú országokban előforduló mezőgazdasági termelési mód.
	3. Jellemző mezőgazdasági „üzemei” a kisebb családi farmok, illetve a közepes méretű tőkés gazdaságok
	4. Jellemző birtoktípusa a nagy- vagy az óriásbirtok.
	5. Az állattenyésztés és a növénytermesztés egymásra épülő termelési rendszere jellemzi.
	6. Főként önellátásra termel.
	7. Ausztrália gabonatermő szántóföldjeire, állattartására jellemző művelési mód.
	8. Egyik jellemző példája az istállózó, tejtermelő szarvasmarhatartás.
	9. A holland virágkertészetek ebbe a gazdálkodási típusba tartoznak.
	10. Kis területegységen nagy értéket állít elő.

Összesen: 10 pont

V. Döntsd el, hogy a képen látható településtípusok közül melyikre jellemzőek a megállapítások! Írd a megfelelő betűjelet a megállapítás sorszámára elé!

- A) A településtípus
 B) B településtípus
 C) mindkét településtípusra jellemző
 D) egyikre sem jellemző

- 1. A mezőgazdaság hívta életre.
 2. Lakói hagyományosan döntően az iparban, illetve a szolgáltatásban dolgoznak.
 3. A fejlett országokban is megtalálható.
 4. Az itt élők aránya a fejlődő országokban nő rohamosan.
 5. Alaprajz, népességszám és szerepkör alapján is csoportosíthatjuk.
 6. Az agglomeráció része is lehet.

Összesen: 6 pont

VI. Melyik országra vonatkoznak az alábbi állítások? Írja a megállapítás sorszámára elé a megfelelő ország betűjelét! Egy országra több állítás is vonatkozhat, de minden állításhoz csak egy ország betűjele írható.

- 1. Mezőgazdaságában a növénytermesztés jelentősebb az állattenyésztésnél.
- 2. Jelentős ipari és élelmisznövénye a burgonya.
- 3. Fő olajnövénye az olajfa.
- 4. Közép-európai ország.
- 5. Söripara világhírű.
- 6. Bor-, pezsgő- és sajtgyártása a felsorolt országok között is kiemelkedő.
- 7. Kozmetikai ipara világhírű.
- 8. Az országban nagy É-D-i területi fejlettségi különbség alakult ki.
- 9. Fővárosában írták alá az Európai Unió elődjének alapító okiratát.

Összesen: 9 pont	
-------------------------	--

VII. Old meg az alábbi feladatot!

1. Melyik országra, földrajzi helyre jellemzőek a megállapítások? Írd az ország, földrajzi hely nevét a megállapítás után!

- a. Földünk második legnépesebb országa (2011):
- b. A gyorsan iparosodott délkelet-ázsiai országok első csoportjába tartozott, napjainkban vas- és acélipara, autógyártása, elektronikai ipara egyaránt fejlett:
- c. Városállam volt, 1997-ben került vissza Kínához mint különleges közigazgatású régió:
- d. Innen indult az utóbbi évek gazdasági-pénzügyi válsága, tőzsdéje az egész világ pénzügyi-gazdasági folyamataira hatással van:
- e. Ázsia vezető gazdasági hatalma, fejlődése példát mutatott a környező országok számára:

5 pont

2. Döntsd el, hogy igazak vagy hamisak a következő megállapítások! Írj *I* betűt az igaz, és *H* betűt a hamis megállapítások sorszáma elé!

- a. A mediterrán országokban zsír helyett főleg olívaolajat használnak a főzéshez.
- b. Franciaországban az elektromos áram $\frac{3}{4}$ -e vízerőművekből származik.
- c. Olaszország déli tájain magasabb a munkanélküliség aránya, és kisebb az 1 főre jutó GDP, mint az északi országrészben.
- d. Svédország szénhidrogénekben gazdag.
- e. Finnország gazdaságában a hagyományos fa- és papíripar mellett napjainkban már az elektronikai ipar is meghatározó szerepet játszik.

2,5 pont

Összesen: 7,5 pont	
---------------------------	--

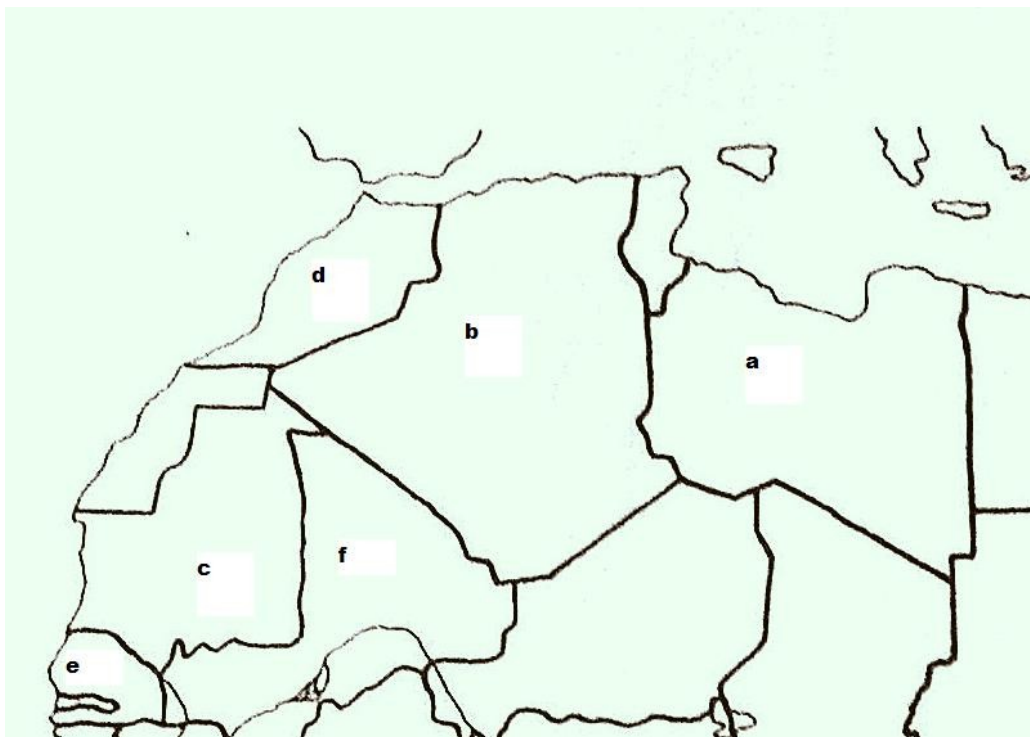
VIII. Az alábbi táblázat Afrika forró övezeti mezőgazdaságának jellemzőit mutatja be. Egészítsd ki a táblázatot a szókészlet felhasználásával! Írd a megfelelő fogalmak sorszámát a négyzetekbe! Nem tudsz minden fogalmat felhasználni.

1. ültetvényes gazdálkodás	2. banán	3. datolya	4. kávé
5. istállózó állattartás	6. nomád állattartás		
7. égető-talajváltó gazdálkodás	8. kakaó	9. búza	
10. olajbogyó	11. oázisgazdálkodás	12. gyapot	

Öv	Gazdálkodási mód	Termesztett növény	Állattenyésztés típusa
egyenlítői	☐ ☐	☐ ☐	nem jellemző
átmeneti		☐ köles ☐	☐
térítői	☐	☐	

Összesen: 9 pont

IX. Az alábbi vaktérképeken a feltüntetett országokat felismerve válaszolj a következő kérdésre!

Ismerd fel a betűkkel jelölt országokat és írd le azok fővárosát illetve az ország területén beszélt hivatalos nyelvet kitöltve az alábbi táblázatot!

Sorszám	Ország	Főváros	Hivatalos nyelv
a			
b			
c			
d			
e			
f			

Összesen:9 pont

X. Tanulmányozd a képeket és válaszolj az alábbi kérdésekre!

1. Ismerd fel az alábbi képeken látható világi és egyházi műemlékeket, és nevezd meg azt a települést, ahol láthatóak.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

Sorszám	Felismert egyházi vagy világi műemlék	Település neve
A		
B		
C		
D		
E		
F		

6 pont

2. Ismerd fel az alábbi jellemzések alapján a híres személyiségeket!

- a. 1802. december 15.-én született, Kolozsváron, a nemeuklidészi geometria megalkotója.

- b. 1557. január 1.-én született Kolozsváron Erdély fejedelme, majd később Magyarország királya.

- c. A szamosújvári várbörtönben raboskodott 1873.-tól haláláig. Sírja a rabtemetőben van.

- d. Désen született 1649. május 10.-én, orvos, író és tanító volt. _____
- e. Tordán született 1770. január 30.-án, filozófus, államtudós, egyetemi oktató. Elhunyt Nagyenyeden, 1831.-ben. _____

5 pont

3. A népviselet alapján ismerd fel a néprajzi tájegységet!

1 pont

4. Sorolj fel 5 -5 kalotaszegi illetve mezőségi települést!

Sorszám	Kalotaszegi település	Mezőségi település
1		
2		
3		
4		
5		

5 pont

5. Írj egy rövid ismertetőt (6 mondatban) az erdélyi örmények legfontosabb központjáról felhasználva a következő szavakat: *Apafi fejedelem, Örményváros, Simai Salamon, Verzerescu Oxendius, Martinuzzi Fráter György, I. Lipót.*

3 pont

Összesen: 20 pont